

PODPREDSEDNIK ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA EDVARD KARDELJ V MARIBORU:

Buren polet kmetijske proizvodnje terja znatno znižanje stroškov

Na veliki proslavi 40-letnice Komunistične partije Jugoslavije in SKOJ v Mariboru je govoril podpredsednik zveznega izvršnega sveta in sekretar CK ZKJ tovariš Edvard Kardelj. Del svojega govora je posvetil vprašanju kmetijstva. Zato ta del objavljamo v celoti:

Vzemimo na primer naše kmetijstvo. Doslej smo bolj ali manj rešili vprašanje pšenice in koruze, tako da nam pšenice ne bo treba več uvažati — razen morda pri izredno slabih vremenskih pogojih — in da bomo imeli znatne količine koruze bodisi za razvoj živinoreje, bodisi za izvoz. Zdaj smo na poti, da v relativno kratkem času rešimo tudi vprašanje mesa. Se več, živinoreja postaja sedaj ono področje našega kmetijstva, čigar rezultati bodo celotno kmetijsko proizvodnjo dvignili na višji nivo. Da bi to do-

segli, je seveda treba investirati v razvoj živinoreje. Pri tem je treba računati tudi z dejstvom, da bo potrebno mesa izredno hitro rasla vzporedno z rastjo individualnega dohodka prebivalstva. Letos smo imeli, na primer, znatno večje tržne presežke mesa kot lani, pa vendar je čutili pomanjkanje govejega mesa. Seveda, v veliki meri je pomanjkanje govejega mesa posledica izvoza, na katerega smo bili obvezani in pa težnje kmetijskih proizvajalcev, da zadržijo čim več mlade živine za razplod in pitanje, s čim-

mer naš plan ni dovolj računali. Pa vendar, pojav pomanjkanja govejega mesa je predvsem posledica povečane potrošnje mesa, zlasti po mestih, kjer je zaslužek prebivalstva znatno porasel. Pri vseh teh trenutnih težavah pa to ni pojav, ki bi nas trajneje pritiskal. Sedaj je stanje v naši živinoreji tako, da bomo imeli zadostne količine svinjskega mesa za kritje vseh potreb predvidene potrošnje, medtem ko bomo imeli z govejim mesom morda še neke težave v prvi polovici prihodnjega leta, v drugi polovici leta pa bo tudi proizvodnja govejega mesa v glavnem že dosegla potrebe trga, seveda s pogojem, če bodo storjeni vsi potrebni napori za realizacijo živinorejskih programov, ki so si jih postavile kmetijske organizacije.

To pa ni edini problem, ki je preostal na področju našega kmetijstva. Nove metode obdelovanja zemlje dajejo vse večje hektarske donose tudi v vseh drugih panogah kmetijstva. V neposredni proizvodnji se stroški proizvodnje vse bolj znižujejo. Toda preden ti pridelki pridejo na trg, se stroški povečujejo iz nadležnosti kupne moči našega prebivalstva. To povečanje stroškov ni samo posledica povečanja cen s strani trgovskih podjetij, na kar se po navadi najprej pomisli, čeprav je to nedvomno tudi določen faktor v podraževanju kmetijskih pridelkov. — Toda najodločnejši faktorji v tem pogledu so materialne narave. Zaostala je transport, pridelki se vozijo z njiv po nemogočih poljskih poteh, nimamo dovolj skladišč, hladilnic; železniško omrežje ne zadoštuje in vagonov tudi ni dovolj; nimamo zadosti predelovalne industrije na podlagi kmetijske proizvodnje; trgovinska mreža je še vedno tehnično preslabo opremljena itd. Za današnji buren polet kmetijske proizvodnje je neobhodno potrebno znatno povečati vse te kapacitete. Če tega ne storimo, lahko resno otežimo ali pa celo onemogočimo nadaljnje uspehe v neposredni kmetijski proizvodnji in nadalje izboljševanje življenjskega standarda, ki je seveda v veliki meri odvisen od cenah prehranbenih proizvodov. Potemtakem je relativno znižanje cen kmetijskih proizvodov mogoče samo s pogojem, da dosežemo znatno znižanje stroškov v proizvodnji, predelavi, transportu in trgovini. Tu bomo morali, potemtakem, vlagati nova družbena sredstva.

Vsebina govora tovariša Edvarda Kardelja ne odpira samo nadaljnjih možnosti za še hitrejši razvoj kmetijstva, temveč hkrati obvezuje vse naše politične, gospodarske, predvsem pa združne organe, da vključijo v svoje delovne programe poleg gesla za večjo proizvodnjo še odločen boj za čim cenejšo ter izdatnejšo proizvodnjo kmetijskih pridelkov.

I. v.

Iz življenja na naši vasi

Na račun kooperacijskih odnosov znatno povečanje kmetijske proizvodnje

Danes je bila redna seja ljudskega odbora celjske občine. Na dnevnem redu skupne seje obeh zborov je bilo tudi poročilo sveta za kmetijstvo in gozdarstvo o planu kmetijske proizvodnje za naslednje leto. Iz tega načrta povzemamo nekaj najbolj značilnih misli.

Osnovna značilnost plana kmetijske proizvodnje celjske občine za naslednje leto je v tem, da bi planirano proizvodnjo za l. 1961 dosegli že drugo leto. Ta zahteva je povsem realna, saj temelji na uspehah letošnjega leta zlasti pri hektarskih donosih v kooperaciji. Zraven tega pa je planirana kmetijska proizvodnja za drugo leto v skladu z razpoložljivimi površinami in kapacitetami zemljišč, živine in ostalih proizvodnih sredstev in nazadnje s predvideno višino investicijskih sredstev.

Na območju celjske občine je 22.948 ha vseh zemljišč, od tega 10.969 ha kmetijske zemlje in 10.674 ha gozdov.

Načrt kmetijske proizvodnje celjske občine za naslednje leto je sestavljen po kmetijskih panogah in posebej za vsako kmetijsko organizacijo, to je za vsako kmetijsko združbo in kmetijsko gospodarstvo.

Če se ustavimo najprej pri poljedelstvu, vidimo, da naj bi največje in vrtno površine zajele vsega skupaj, v združenem in socialističnem sektorju, 3754 ha. Sicer pa je očitno, da se bodo drugo leto znatno povečale površine pod krmskimi rastlinami. Ta prerasmeritev zahteva temeljito spremembo setvenega načrta. Tako se bodo krmske rastline povečale od 15 na 28%, žitarice pa zmanjšale od 55 na 35%. Ta sprememba je prvi odraz skrbi za povečanje stalaža goveje živine in nadalje za povečanje rastlinske proizvodnje. Zanimivo je, da plan ne predvideva povečanja hmeljskih površin, zato pa je značilen povečan načrt setve krompirja od 666 na 825 ha. Vrtnine pa naj bi pridelovali na površini nekaj manj od 200 ha.

Četudi se bo število rodnih sadnih dreves zmanjšalo (asanacija), pa predvidena proizvodnja ne bo manjša. Večji donos naj bi bil dosežen na račun boljše oskrbe preostalih sadnih dreves. Zaradi dotrajanosti večine vinogradov, načrt predvideva zmanjšanje proizvodnje v vinogradništvu.

Ker bo od 4351 ha travnikov kar 2350 ha v kooperaciji, pričakujemo znatno povečanje krme. Plan govedoreje predvideva povečanje števila živine za 1426 glav, oziroma na 8627. V ta namen je planiran nakup 235 krav in telic. Plan klavne goveje živine pa znaša 3757 glav ali 1113 ton. V svinjereji ni bistvenih razlik od dosedanjega stanja. Edina večja naloga za kmetijsko združbo in gospodarstva se kaže v organiziranem pitanju 730 bekonov. Reja piščancev-pohancev v celjski občini ni predvidena, ker bodo proizvodnjo povečali v ostalih predelih okraja.

Splošni zaključek načrta kmetijske proizvodnje celjske občine za naslednje leto je v tem, da se bo pri popolni realizaciji predvidenih nalog povečala kmetijska proizvodnja za 22% v primerjavi z letošnjim letom. Tak razvoj pa

bo v glavnem omogočila kooperacijska proizvodnja, ki zajema 36% kmetijskih površin celjske občine.

Plan kmetijskih investicij za naslednje leto predvideva 25 milijonov 615.000 dinarjev. Ta sredstva so namenjena za nabavo kmetijskih strojev, za dograditev enega združnega doma, za zgraditev strojne lope, dveh sušilnic za hmelj, za adaptacijo in izgradnjo novih hlevov, za nakup plemenitih krav in telic, za izgradnjo rastlinjaka, nadalje za hidromelioracijska dela na Prešniku in v Dobrni ter nazadnje za agromelioracijo Žepine in Medloga ter za dograditev mlekarne v Celju.

25 vagonov sadja

je letos odkupila od svojih članov Kmetijska združba v Slov. Konjicah. V konjiški okolici je sadje letos dobro obrodilo. Tudi češpelj je združba v prejšnjih tednih veliko prodala, saj so letos spet dale velik pridelok.

Vendar se večji del sadjarjev

dobro zaveda, da bo treba sadovnjake temeljito obnoviti. Tako bodo v Skalcah do spomladi že pripravili načrt za obnovitev vinogradov in sadovnjakov, ker vedo, kako prav pride dinar, ki ga da sadno drevje in dobra trta.

Ženo • dom • družino

„Mojcina“ revija mladosti

Modna revija otroške konfekcije, ki je bila te dni v Narodnem domu v Celju, nam je pokazala, kako bomo odsele oblekle naše male, da bodo oblečeni praktično, okusno in, da ne bomo za to izdale celega premoženja. Modele so prikazali otroci od treh do štirinajstih let, ki so gledalca tako osvojili s svojo naravno prisrčnostjo in ljubkostjo, da smo za trenutke pozabili, da je to modna revija, ampak se je zdelo, da so nas hoteli otroci razveseliti samo s svojo prisotnostjo in pesmicami. Sicer pa jim je tudi to v celoti uspelo.

Na modni reviji smo končno videli vse, kar smo si tako dolgo zamanele želele. Pred nami se je zvrstilo sedemdeset ljubkih izdelkov, v glavnem so bile to oblečke »Mojca« in težja konfekcija celjskih podjetij »Kroja«, Moškega in ženskega krojaštva, salona »Nevas«, Sivalnice, Topra, polzelske Tovarne nogavic in podjetja Oblačila iz Rogaske Slatine. Blago za revijo so prispevale tovarna Metka, Tekstilna tovarna iz Prebolde, »Volna« iz Laškega, Mariborska tekstilna tovarna, mariborska Svila, celjski Ljudski magazin in podjetje Tkanina-galanterija. Vsa ta podjetja so ponudila svoje usluge, saj so tudi sama videla veliko potrebo po cenejši in lepši otroški konfekciji.

Ob spremljavi plesnega ansambla »Metronome« nam je model predstavljala član celjskega Slovenskega gledališča tovariš Skof. Vezni tekst v rimah je na znane narodne napeve sestavil profesor Fran Roš. Tako je modna revija izgledala bolj prireditev otrok; saj je vsak izmed nastopajočih zapel ljubko pesmico, ki je pristojala modelu in letnemu času, ki naj mu model služi.

In sedaj o prikazanih modelih... Videli smo prav vse, od pomladnih oblek za otroke vseh starosti do zimskih plaščkov. To so bila oblačila za vse priložnosti. Res, da se bo »Mojca« sedaj posvetila izdelovanju prepotrebne lahke konfekcije za vsak dan, vendar nam je na reviji prikazala vsaj, kam naj se obrnemo, če potrebujemo za otroka plašček ali za dečka, ki je že v višjih razredih osemletke, lepšo obleko. — Vendar sem prepričana, da so se mamice najbolj razveselile igralnih oblek za male, životnih kril, bluzic, srajčk in hlačk za vsak dan. Prav tega smo najbolj pogrešale in si najbolj želele. Za vsak prikazan

Mojca in Gorazd sta voščila lahko noč.

model smo izvedeli tudi, ceno in lahko rečemo, da so cene zlasti preprostim vsakdanjim modelom ne samo konkurenčne, ampak res zelo nizke.

Samo izredna požrtvovalnost organizacijskega odbora je uspela izvesti tako tvegani načrt. Kajti sprva je bilo res tvegano poskušati začeti nekaj tako popolnoma novega, čeprav prepotrebne. Navdušenje gledalcev na Modni reviji je bilo zaenkrat edino plačilo vsem, ki so vložili v »Mojcin« uspeh svoje sile, vendar je ves organizacijski odbor s tovarišico Vinko Simoničovo na čelu želel samo uspeti, pri tem pa se niso ozirali na žrtve in težave, ki so jih morali pri tem prebrskati. Uspeli pa so v polni meri!

Eva

Tatjanina obeka za sprehod.

Knjige v roke!

Zima prihaja v deželo, z njo pa za kmečke prebivalce svojstveno obdobje več ali manj — oddih. Res je, da marljivi ljudje tudi v zimskem času najdejo vedno dovolj dela in opravkov, vendar bi v prvo vrsto morali postaviti izobraževanje.

Nekoč je bila zima čas, ko je polno običajev, žal dostikrat tudi vraževnost, krajšalo čas kmečkim ljudem. Ti časi so za nami.

Od pomladi, do pozne jeseni kmečki človek komaj najde čas, da sproti spremlja dogodke in se le površno posveča svojemu umskemu izpopolnjevanju. Kmetijstvo pa dandanes ni več samo garanje, kmetijstvo postaja vedno bolj veča, postaja znatna. Le kulturno, strokovno in hkrati tudi politično razgledan človek je dandanes kos naglici razvoja, ki potiska kmečkega proizvajalca naprej — ali pa ga »povozi«.

V času, ko po vseh občinskih središčih nastajajo delavske univerze, ko vse kaže, da bo delovne ljudi zajel širok val izobraževanja, tudi naše kmečko prebivalstvo ne sme biti ob strani. Koliko stvari je, ki bi našemu kmečkemu človeku bile v veliko pomoč, če bi jih poznal. Izkušnje, tudi ob najnovejši

akciji v kmetijstvu, kažejo, da je največji sovražnik napredka neznanje. Ob sklepanju pogodb za kooperacijo, je bilo jasno tole: Zelo malo je bilo primerov, ki bi jim lahko dali prizvok »reakcionarnosti«. Domala vselej je bil vzrok v slabi poučenosti, v izredno majhni gospodarsko politični in gospodarsko strokovni razgledanosti ljudi na vasi. Razgledani ljudje, dobri gospodarji, kmetovalci, ki znajo tudi s svinčnikom dobro kmetovati, se prav dobro zavedajo nujnosti hitrih sprememb in modernizacije kmetijske proizvodnje.

Kdo je v prvi vrsti odgovoren, da nudi kmečkemu prebivalstvu možnost za njegovo izobraževanje. Predvsem združne organizacije, v nič manjši meri pa bodoče občinske delavske univerze. Ni občine v našem okraju, ki bi smela izpustiti to nalogo iz svojega izobraževalnega programa. Tisti kmetovalci, ki sami čutijo veliko korist od tega, če se izobražujejo, bodo zimo prebili s knjigo v rokah, druge pa je treba od tega pripraviti. To je naloga odgovornih organizacij, ki se morajo zavedati, da je izobrazba kmečkih ljudi važna, če spričo sedanjega razvoja in nalog v bodočnosti ni celonajvažnejša. K.

OB RAZPRAVI O KMETIJSKEM PLANU ZA OBČINO KONJICE

Za večjo samostojnost zadrug?

Pred kratkim so na občinski seji v Slov. Konjicah razpravljali o kmetijskem načrtu za leto 1960. Seja je bila zelo živahna, saj plan predvideva vsestranski razvoj kmetijske proizvodnje. Težišče plana je na živinoreji, s tem v zvezi na povečanju krmske baze (tudi na račun žitnih posevkov), hkrati pa predvideva močno povečanje sadnih plantaž. Samo v Zičah in Polenah naj bi nastali sadovnjaki z več deset hektarji najboljših sadnih sort. Močno so kritizirali neurejeno gradnjo, ki se vedno bolj zajeda v kmetijske površine. Sklenjeno je bilo, da bo predvidoma vso zemljo splošnega ljudskega premoženja prevzelo družbeno posestvo. Te zemlje je v občini še okoli 50 hektarjev.

Predstavniki zadrug so bili mnenja, da bi morale zadrug dobiti večjo samostojnost pri sestavljanju planov, in da so le-ti dostikrat neostvarljivi. S tem so načeli vprašanje, ki bi bilo vredno širših razprav. Pripomniti je treba, da so zadrug tudi sedaj popolnoma samostojne. Vrh tega je taka samostojnost močno zaželena, če so težnje usmerjene k napredku, razširitvi in povečanju proizvodnje. Narobe pa, če bi bila težnja zadrug usmerjena na

preteklost ali tudi na sedanje razmere, in če bi zadrug ne imele pred očmi splošnih naporov družbe, potem je to korak nazaj. Ne samo za družbo, tudi za zadrugo in njene člane. L.

Zbor volivcev v Žalcu

Minuli teden so bili v žalski zakaj se hmeljarstvo tako forsira občini zbori volivcev. Na vseh zborih so obravnavali v glavnem kompleksno kooperacijo v kmetijstvu, komunalne probleme in volili poravnalne svete.

Na osnovi lanskih izkušenj so sveti sestavili nove kooperacijske pogodbe za hmeljarje, ki se bistveno ne razlikujejo od lanskih, samo da imajo večji poudarek na sorazmernem povečanju živinoreje in bolj načrtni proizvodnji ostalih kultur. V komunalni dejavnosti je opaziti od lani že viden napredek, dosti pa je pripomogel tudi krajevni prispevek za popravilo najnujnejših komunalnih storitev.

Na slabo obiskanem zboru volivcev v Žalcu se je razvila ostra razprava. Hmeljarji so povsem upravičeno postavili vprašanje,

zakaj se hmeljarstvo tako forsira v drugih krajih, kjer je proizvodnja še problematična, dočim se v Savinjski dolini letos zapostavlja, čeprav je kvaliteta hmelja že tradicionalna.

Zelo nenačelna in neupravičena razprava pa se je razvila o krajevnem samopriskupku, ki ga je isti zbor volivcev pred časom sam sprejel. Ne moremo preko dejstva, da v Žalcu s prostovoljnimi delom do sedaj še niso dosti naredili. Z ozirom na povprečno visok standard prebivalcev Savinjske doline to nekaterim volivcem, ki so proti samopriskupku, naj ne bo v ponos. Samopriskupke namreč ni pretiran tudi za revnejše državljanje v Žalcu in bo služil izključno za popravila njihovih pragov in cest.